

**UCHWAŁA NR XXVIII/309/2017
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 20 marca 2017 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w 2016 r. wraz z wykazem potrzeb na 2017 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, 1579 i 1948) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, 1583 i 1860 oraz z 2017 r. poz. 60) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykaz potrzeb na 2017 r. związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
XXVIII/309/2017
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 20 marca 2017 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2016 rok

Spis treści

I.	Wstęp.....	2
II.	Pomoc materialna	4 - 9
III.	Usługi specjalistyczne dla dzieci.....	9 - 10
IV.	Pieczna zastępcza nad dziećmi.....	10
V.	Pomoc niematerialna.....	10 - 15
VI.	Karta Dużej Rodziny.....	15 - 16
VII.	Współpraca z innymi instytucjami.....	16 - 30

I. Wstęp

Wspieranie rodziny w pełnieniu przez nią funkcji społecznych obejmuje zarówno działania profilaktyczne, mające zapobiegać nawarstwianiu się problemów wywołujących sytuacje kryzysowe, jak i tworzące możliwości do ich pokonania.

Zadania są realizowane w oparciu o normy zawarte w ustawach oraz założeniach programowych m.in. w:

- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575, z późn. zm.),

- uchwale nr XXII/218/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 26 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2019,

- Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025,

- ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.),

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z późn. zm.),

- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487),

- ustawie z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195, z późn. zm.).

Najczęściej występujące przyczyny dysfunkcji życia rodzinnego to:

- brak umiejętności i organizacji życia rodzinnego oraz uczestniczenia w życiu społecznym,

- uzależnienia, w tym od alkoholu, które zaburzają relacje w rodzinie

- bezrobocie będące powodem niedostatku materialnego,

- długotrwałe choroby członków rodziny lub ich niepełnosprawność,

- konflikt w rodzinie,

- rozbitcie rodziny,

- przemoc domowa.

Wspieranie rodziny musi uwzględniać potrzeby poszczególnych jej członków przy równoczesnym traktowaniu jej, jako integralnej całości.

Rodziny, określane często jako niezaradne życiowo i dysfunkcyjne, które nie radzą sobie z problemami dnia codziennego mogą korzystać z pomocy materialnej i niematerialnej, w tym z konsultacji, poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnej i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, pomocy prawnej. Pomocą służą terenowi pracownicy socjalni, pracownicy socjalni Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych, asystenci rodziny oraz placówki wsparcia dziennego.

Praca z rodziną dysfunkcyjną, która nie radzi sobie szczególnie z opieką i wychowywaniem dzieci jest długotrwała i wielopłaszczyznowa.

Praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężaniu trudnej sytuacji rodzinnej, poprzez realizację zadań wyznaczonych członkom rodziny, ujętych we wspólnie stworzonym planie pracy, poprzedzonym wcześniejszą oceną sytuacji rodziny.

II. Pomoc materialna

1. Zasiłki okresowe

Pomoc w tej formie stanowiła podstawowe lub uzupełniające źródło środków pieniężnych budżetów domowych w 1466 rozpoznanych środowiskach. Świadczenia, o których mowa były realizacją obowiązkowego zadania własnego gminy, finansowanego w ramach pozyskiwanej dotacji z budżetu państwa. Czas korzystania z tej formy pomocy jest ustalany indywidualnie.

Ogółem wypłacono w roku 2016 zasiłki okresowe na kwotę 3 155 151,03 zł dla wszystkich uprawnionych, w tym:

Tabela nr 1

Wyszczególnienie dotyczy:	Wykonanie wydatków 1.01.- 31.12.2016	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodzin	2210133,10	967	5641	934	3263
Osób samotnie gospodarujących	945017,93	499	4025	499	499
Razem	3155151,03	1466	9666	1433	3762

Opracowanie: źródło własne

Struktura rodzin posiadających dzieci do lat 18 kształtuje się następująco:

Tabela nr 2

Liczba rodzin	304	252	95	52	15	3
Liczba dzieci	1	2	3	4	5	6

Opracowanie źródło własne

2. Zasiłki celowe

Zasiłek celowy jest wsparciem materialnym umożliwiającym zaspokojenie istotnej potrzeby ludzkiej, której sfinansowanie przekracza możliwości osoby czy też rodziny.

Zasiłki, o których mowa, przyznawane są osobom i rodzinom spełniającym wymogi ustawowe co do przyczyn ubiegania się o ich uzyskanie oraz wielkości dochodów własnych, z przeznaczeniem przede wszystkim na zakup żywności, leków, opału, opłat za zużyty energię elektryczną, gaz, wodę, niekiedy inne niezbędne dobra czy usługi.

Szczegółowe wykonanie świadczeń społecznych w rozdz. 85214 § 3110 zadania własne gminy przedstawia poniższe zestawienie, które obrazuje wszystkie świadczenia udzielone rodzinom i osobom samotnym na przestrzeni roku sprawozdawczego.

Tabela nr 3

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2016	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2016	Liczba świadczeń	Liczba osób
1	Schronienie, nocleg	189 805,16	189 805,16	15 817	92
2	Posiłki w schronisku	141 638,55	141 638,55	18 076	90
3	Odzież	8 040,00	8 040,00	97	78
4	Zasiłki na leki i leczenie	83 725,82	83 725,82	1 021	435
5	Zasiłki na żywność	124 686,11	124 686,11	678	528
6	Pomoc mieszkaniowa	294 090,11	294 090,11	3 233	1 085
7	Zdarzenia losowe	15 564,00	15 564,00	7	6
8	Zasiłki na remont mieszkania	3 465,00	3 465,00	26	24
9	Śniadania w szkole	113 318,80	113 318,80	51 160	398
10	Zasiłek na zakup opału zasiłki	356 220,00	356 220,00	846	766
11	Opłaty za żłobek, przedszkole	100,00	100,00	1	1
12	Świetlica socjoterapeutyczna	22 302,00	22 302,00	302	39
13	Środki higieniczne	13 257,00	13 257,00	475	289
14	Badania proilaktyczne podopiecznych	286,00	286,00	3	3
15	Zasiłki celowe specjalne	150 097,45	150 097,45	720	434
16	Kolacje w szkole *	152,00	152,00	76	1
17	Koszt kolonii	200,00	200,00	1	1
18	Inne	10 155,00	10 155,00	121	99
	Razem:	1 527 103,00	1 527 103,00	x	x

Opracowanie: źródło własne

* kolacje w szkole - dot. jednego ucznia w Zespole Placówek w Dziarnie przy ul. Bąkowskiej 1

Odzież – pomocy ze środków budżetowych udzielono 78 rodzinom w kwocie 8 040,00 zł. W jej stosowaniu MOPS współpracuje od wielu lat z organizacjami pozarządowymi, które trudnią się zbiórką i rozdawaniem odzieży używanej. Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Polityki Społecznej w Inowrocławiu jest wiodącym partnerem w jej świadczeniu, co powoduje, że wydatki na tę formę wsparcia są niskie.

Leki i leczenie – w okresie sprawozdawczym 435 rodzin skorzystało z pomocy przeznaczonej na wykup leków, materiałów opatrunkowych, środków pomocniczych. Udzielono 1021 świadczeń w kwocie 83 725,82 zł. Pomoc, o której mowa, nie obejmowała leczenia szpitalnego. Liczba zrealizowanych świadczeń wskazuje na to, jak duża liczba rodzin nie może sfinansować ze środków własnych zakupu podstawowych leków, często niezbędnych do ratowania zdrowia i życia.

Zdarzenia losowe – powstałe w następstwie czynników zewnętrznych, nagłych powodują niekiedy potrzebę wsparcia rodziny. Kryterium dochodowe nie jest decydujące o możliwości udzielenia wsparcia z tego tytułu, ale rozmiar strat i ich wpływ na możliwość zapewnienia podstawowych potrzeb ludzkich. W 2016 r. przyznano pomoc w tej formie 6 rodzinom, w łącznej wysokości 15 564 zł.

Zasiłki na żywność – żywienie jest elementarną potrzebą ludzką, która w rodzinach o niskich dochodach nie jest zaspokajana należycie. Udzielanie pomocy na ten cel jest szczególnie uzasadnione w okresie zmniejszenia się rynku prac dorywczych, a więc jesienią i zimą. Z zasiłków skorzystało 528 rodzin w kwocie 124 686,11 zł. Zdecydowanie większe wydatki na zakup produktów spożywanych realizowane były w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Pomoc mieszkaniowa – w celu zapobiegania sytuacjom, gdy stan zadłużeń rodzin lub osób mógłby spowodować odcięcie dopływu wody, gazu, energii elektrycznej udzielana jest pomoc z przeznaczeniem na opłaty eksploatacyjne, niezależnie od pomocy określanej jako „dodatki mieszkaniowe”. Z zasiłków skorzystało 1085 rodzin w kwocie 294 090,11 zł.

Zasiłki celowe specjalne - nadal, pomimo podniesienia kryterium dochodowego, istnieje zapotrzebowanie na zasiłki celowe specjalne. Pomoc w tej postaci MOPS przyznał 434 osobom, udzielając 720 świadczeń w łącznej wysokości 150 097,47 zł.

Tabela nr 4

Wyszczególnienie	Kwota świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń
Leki i koszty leczenia	36 003,43	141	239
Opał	85 955,00	248	256
Żywność	3 509,52	22	23
Odzież	440,00	3	3
Energia	5 213,38	39	49
Opłaty mieszkaniowe	11 424,24	55	72
Inne	7 551,88	39	78
Razem:	150 097,45	x	720

Opracowanie: źródło własne

Pomoc specjalna przyznawana jest rodzinom, które nie spełniają kryterium dochodowego, jednak ze środków własnych nie są w stanie zaspokoić pilnych, ważnych uzasadnionych potrzeb życiowych. Zdecydowana większość objętych świadczeniami specjalnymi to emeryci i renciści, pobierający renty i emerytury tak niskie, że nie mają możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb materialnych.

3. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Tabela nr 5

Lp.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 2016 r.	Wykonanie wydatków 1.01.-31.12.2016	Liczba świadczeń	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba osób w rodzinie objętych dożywianiem
1	Posiłki w szkole	343 485,00	343 484,39	84 252	552	1 702
2	Obiady abonamentowe	102 819,00	102 819,05	13 308	76	76
3	Dożywienie ŚDS	22 951,00	22 950,90	5 920	51	51
4	Zasiłki celowe	2 130 745,00	2 130 744,00	17 756	1 642	3 639
	Razem:	2 600 000,00	2 599 996,34	121 236	2 321	X

*Liczba zasiłków celowych liczona w okresach jednomiesięcznych.

Opracowanie: źródło własne

Dzieci i młodzież ucząca się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w czasie trwania roku szkolnego korzystały z pomocy w formie obiadów. Pomoc w formie zasiłków przyznawano tylko wówczas, gdy dziecko z przyczyn zdrowotnych nie mogło korzystać ze zbiorowego żywienia. Pomoc pieniężna była udzielana rodzinom dla dzieci objętych nauczaniem szkół podstawowych i gimnazjalnych w okresie letnich wakacji z uwagi na nieorganizowanie dla nich w tym czasie pomocy w formie obiadów. Pomoc w formie świadczeń pieniężnych stosowana była wobec rodzin wychowujących dzieci nieobjęte obowiązkiem szkolnym lub uczące się w szkołach ponadgimnazjalnych, a także wobec osób samotnie wychowujących małe dzieci, matek rodzin wielodzietnych, kobiet w ciąży, osób długotrwale chorych, osób starszych i niepełnosprawnych.

Programem objęto 1 604 rodziny, przyznając pomoc z tego tytułu w łącznej kwocie 2 599 998,34 zł.

4. Inne formy dożywiania dzieci poza środowiskiem rodzinnym

Śniadania w szkołach - w okresie sprawozdawczym śniadania ze środków budżetu miasta spożywało 398 dzieci. Wydatkowano na ten cel 113 318,80 zł. Koszt 1 śniadania wynosił od 2 do 2,50 zł w szkołach podstawowych i w gimnazjach.

Adresatami tych świadczeń były dzieci i młodzież uczące się w szkołach podstawowych i gimnazjach z rodzin spełniających kryterium dochodowe 514 zł na osobę w rodzinie.

Dożywianie za pośrednictwem świetlic socjoterapeutycznych - Ośrodek finansował kolacje dla dzieci korzystających z pobytu w świetlicach na wniosek pracownika socjalnego lub po uzgodnieniu z nim. W tym miejscu należy zaznaczyć, że każda z pięciu funkcjonujących świetlic może przyjmować dzieci z rodzin nieobjętych świadczeniami Ośrodka. Koszt żywienia w tym przypadku ponosi prowadzący świetlicę we własnym zakresie.

Jedną z funkcjonujących świetlic socjoterapeutycznych prowadzona jest przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka na zasadach zadania powierzonego, co wywołuje ten skutek, że Ośrodek nie ponosi żadnych kosztów ani za pobyt ani wyżywienie przebywających tam dzieci i młodzieży. W 2016 r. działalnością świetlic objętych było 120 dzieci. Ośrodek ponosił koszt dożywiania 39 z nich. Wydatki z tego tytułu wyniosły 23 418,00 zł.

5. Dodatki mieszkaniowe

Podstawą prawną do podejmowania decyzji o przyznaniu lub odmowie pomocy w tej postaci jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180).

Tabela nr 6 Zadania własne gminy

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie wydatków	Liczba świadczeń	Liczba wnioskodawców
Dodatki mieszkaniowe 01.01 - 31.12.2016	5 024 069,00	5 024 068,20	22 582	2 429
Dodatki energetyczne	106 191,66	99 707,15	6 759	844

Opracowanie: źródło własne

Potencjalni świadczeniobiorcy tej formy pomocy materialnej, aby otrzymać świadczenia, o których mowa wyżej musieli spełniać określone prawem wymogi:

- posiadać tytuł prawny do zajmowanego mieszkania,
- dochód brutto na osobę w gospodarstwie domowym nie mógł być większy niż 125% najniższej emerytury to jest 1 103,20 zł w gospodarstwach wieloosobowych i 175% najniższej emerytury w gospodarstwach jednoosobowych to jest 1 544,48 zł brutto,
- powierzchnia użytkowa mieszkalna nie mogła przekroczyć dopuszczalnej powierzchni normatywnej, tj. dla 1 osoby 35m², dla dwóch – 40m², dla trzech – 45m², dla czterech - 55m², dla pięciu – 65m², powyżej 5 osób - na każdą kolejną o 5m² więcej, zwiększonej w każdym przypadku maksymalnie o 30%.

Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnica między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu a kwotą, którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 22 582 dodatków mieszkaniowych na podstawie wydanych 3 777 decyzji, na łączną kwotę 5 024 068,20 zł. Średni dodatek mieszkaniowy wynosił 222,48 zł. Z tej formy pomocy korzystało 2 429 wnioskodawców.

Struktura liczebności rodzin przedstawiała się następująco:

Tabela nr 7. Liczba gospodarstw domowych z podziałem na liczbę osób w gospodarstwie domowym

Liczba gospodarstw domowych	682	564	475	437	176	64	21	7	3
Liczba osób w gospodarstwie domowym	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Opracowanie: źródło własne

6. Realizacja „Programu 500+”

System świadczeń wychowawczych, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieki nad nim i zaspokajaniem jego życiowych potrzeb, obowiązujący od dnia 1 kwietnia 2016 r. został określony przez normy prawne ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz. 195, z późn. zm.). W Inowrocławiu z upoważnienia Prezydenta Miasta postępowania w zakresie przyznawania i wypłacania ww. świadczeń realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu. Prawo do składania wniosków o świadczenie wychowawcze na dziecko poniżej 18 roku życia przysługuje osobom uprawnionym, do których zalicza się matkę, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego. Podstawą wszczęcia postępowania w sprawie jest wniosek jednej z wymienionych osób. Przyznanie świadczenia, o którym mowa, na pierwsze dziecko w rodzinie, a więc najstarsze z dzieci poniżej 18 roku życia, zależy od sytuacji materialnej, a ściślej od dochodu na osobę w rodzinie. Nie może on przekroczyć miesięcznie 800 zł, chyba, że członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne wówczas kwota dopuszczalnego dochodu na osobę jest wyższa i wynosi 1200 zł. Liczba przyjętych wniosków do 31 grudnia 2016 r. wyniosła 5 177 (4 114 papierowych i 1 063 elektronicznych), w tym na pierwsze dziecko 3 623 wnioski a na drugie i kolejne dziecko 1554 wnioski. Począwszy od 1 kwietnia 2016 r. do końca roku 2016 wydano 5 050 decyzji, w tym 230 odmawiających przyznania świadczenia z programu Rodzina 500+. Świadczenia wychowawcze zrealizowano dla 6661 dzieci, w tym dla 393 mających orzeczenie o niepełnosprawności w łącznej wysokości 27 806 511,40 zł.

III. Usługi specjalistyczne dla dzieci

Adresatami tych usług były dzieci z autyzmem i innymi problemami zdrowia psychicznego. Z uwagi na specyfikę usługi te nie są organizowane przez MOPS a kupowane od wyspecjalizowanego podmiotu, z zachowaniem zasad prawa o zamówieniach publicznych.

Tabela nr 8

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie wydatków 1.01-31.12.2016	Liczba świadczeń	Liczba osób
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	212 420,00	211 200,00	5 280	59

Opracowanie: źródło własne

Koszt zakupu świadczeń dla 59 dzieci wyszczególnionych powyżej ponoszony był ze środków budżetu państwa. Ta forma pomocy jest ceną postacią wspierania w procesie ich rehabilitacji. Wydaje się koniecznym nie tylko utrzymanie, ale i dalszy rozwój usług specjalistycznych dla niepełnosprawnych dzieci.

IV. Piecza zastępcza nad dziećmi

Brak wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin i osób realizujących zadania rodzicielskie w skrajnych przypadkach powoduje konieczność ustalenia w postępowaniu sądowym pieczy zastępczej nad dzieckiem lub dziećmi.

Pieczę zastępczą nad dzieckiem ustanawia sąd w sytuacji, gdy rodzina biologiczna nie zapewnia podstaw do jego rozwoju. Gmina ma prawny obowiązek uczestniczenia w kosztach pieczy zastępczej dzieci i młodzieży powierzonych jej po 1 stycznia 2012 r.

Poniesione wydatki z tego tytułu w roku 2016 wynosiły:

Tabela nr 9

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie wydatków 1.01 - 31.12.2016	Liczba świadczeń	Liczba osób
Utrzymanie dzieci w Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny	388 620,00	388 615,25	383	42
Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej	155 151,00	155 138,91	544	56
Razem:	543 771,00	543 754,16	927	98

Opracowanie: źródło własne

Udział środków własnych gminy w kosztach pieczy zastępczej wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% kosztu całkowitego, w drugim już 30%, a w trzecim i każdym kolejnym 50%.

W pieczy zastępczej przebywało w 2016 r. 98 dzieci, w tym 42 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych a 56 w rodzinach zastępczych.

W 2016 r. w placówkach umieszczono 8 dzieci, a w rodzinach zastępczych 19 dzieci. Uznając wagę prawidłowego funkcjonowania rodziny dla harmonijnego rozwoju jej członków, w tym przede wszystkim dzieci Ośrodek wyodrębnił w ramach struktur własnych Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnej, w skład którego wchodzi cztery pracownicy socjalni o wysokich kwalifikacjach zawodowych.

V. Pomoc niematerialna

Pomocą dla działań Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych są konsultanci: prawnik, psycholog, pedagog. Pracownicy tego Zespołu podejmują wspólne wizyty w środowisku we współpracy z terenowymi pracownikami socjalnymi, konsultantem-pedagogiem i konsultantem - psychologiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2016 r. pedagog uczestniczył w działaniach na rzecz 57 rodzin (194 osób w rodzinach). Konsultant prawnik udzielił 310 porad prawnych, natomiast psycholog objął działaniami 131 rodzin (263 osób w rodzinach) i udzielił 400 porad.

Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnej uczestniczył ogółem w postępowaniach dotyczących 408 środowisk (liczba osób w tych środowiskach 1258, liczba wizyt w środowiska 965). W 177 przypadkach podjęto interwencje socjalne, natomiast w 788 prowadzono pracę socjalną przy współdziałaniu terenowych pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, funkcjonariuszy komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu, psychiatry.

Do najczęstszych problemów występujących w środowiskach należą:

- przemoc (w 144 przypadkach),
- problemy opiekuńczo-wychowawcze (w 97 przypadkach),
- problemy alkoholowe (w 92 przypadkach).

Z 408 środowisk korzystających z pomocy MOPS, wsparciem Zespołu objęto 182.

Tabela nr 10

Wejścia w środowisko Zespołu ds. rodziny i interwencji socjalnych ogółem	965*
z czego:	332
Zespół ds. rodziny i interwencji socjalnych	633
z terenowym pracownikiem socjalnym	13
z asystentem rodziny	3
z funkcjonariuszem KPP	2
z psychiatrą	2

Opracowanie: źródło własne

*Suma poszczególnych wizyt interwencyjnych (983) jest większa o 18 od ogólnej liczby wejść, z uwagi na fakt, iż wizyty odbywały się wspólnie z przedstawicielami kilku służb.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 18 sprawach wszczęli procedurę „Niebieska Karta” w rodzinach, w których istniało podejrzenie występowania przemocy przy czym w 6 sprawach 11 dzieci było na nią narażone.

Działając w myśl art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy socjalni współdziałając z przedstawicielami policji i ochrony zdrowia dokonali interwencyjnego odebrania dwójki dzieci z rodziny, czego następstwem było umieszczenie małoletnich w pieczy zastępczej.

W sytuacjach budzących zaniepokojenie pracowników co do właściwego sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi w 4 sprawach skierowano wnioski do sądu z prośbą o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie:

- w 3 sprawach rozpatrywanych przez Sąd rodzicom ograniczono władzę rodzicielską, przy czym dwóm z nich przyznano wsparcie asystenta rodziny,
- w 1 sprawie sąd wydał tymczasowe postanowienie wobec jednego dziecka umieszczając je w rodzinie zastępczej u babci, a drugie dziecko oddając pod opiekę ojca biologicznego,
- w 1 ze spraw poinformowano Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego o rezygnacji rodziny ze wsparcia asystenta rodziny - sprawa jest w toku.

W 1 ze spraw przesłano do Sądu informacje potwierdzającą zasadność zastosowania leczenia odwykowego wobec osoby nadużywającej alkoholu, z wniosku Prokuratury Rejonowej - osoba zmarła przed rozstrzygnięciem sprawy.

Sytuacja 21 dzieci wymagała konieczności wystąpienia do szkół i przedszkoli z prośbą o wydanie opinii na temat funkcjonowania tych dzieci w placówkach. Z wydanych opinii wynika, że:

- zaniedbania wobec dzieci nie potwierdziły się wobec 13 dzieci,
- zaniedbania zostały potwierdzone wobec 6 dzieci,
- w jednej ze spraw ustanowiono rodzinę zastępczą dla dziecka,
- w jednej sprawie przyznano asystenta rodziny,
- jedną rodzinę objętą wzmożoną pracą socjalną i zawarto kontrakt socjalny,
- w jednej sprawie pracownicy socjalni oczekują na odpowiedź.

W 9 sprawach, w tym w 7 dotyczących osób starszych wystąpiono z wnioskami do Poradni Zdrowia Psychicznego celem uzyskania informacji na temat stanu zdrowia osób:

- ustalono, że systematycznie leczone są 4 osoby,
- ustalono, że 3 osoby nie leczą się - w przypadku dwóch osób wprowadzono usługi opiekuńcze, a jedna z osób odbyła leczenie szpitalne psychiatryczne,
- jedna z osób zaprzestała leczenia - obecnie toczy się sprawa w sądzie o przymusowe leczenie psychiatryczne,
- 1 sprawa nadal w toku.

W 8 sprawach zasięgnięto informacji w placówkach p.o.z. na temat stanu zdrowia osób, który budził niepokój pracowników:

- 4 sprawy dotyczyły małoletnich dzieci, z czego w dwóch przypadkach zaniedbania wobec dzieci potwierdziły się i rodziny zostały objęte pracą socjalną,
- 4 sprawy dotyczyły osób dorosłych i nie było podstaw do podejmowania dalszych działań.

Jedna ze spraw wymagała złożenia wniosku do Wydziału Gospodarki Lokalowej Urzędu Miasta Inowrocławia o przyspieszenie przyznania lokalu rodzinie - sprawa będzie rozpatrywana w 2017 r. W jednej sprawie zwrócono się z wnioskiem do PGKIM o ustalenie zadłużeń. Zadłużenie za lokal zostało potwierdzone, jednak nie podejmowano dalszych działań z uwagi na zgon klienta. Również w jednej ze spraw wystąpiono z wnioskiem do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej celem ustalenia jakie wydane były opinie i orzeczenia wobec dziecka. Rodzinę objęto monitoringiem i wzmożoną pracą socjalną.

Wystąpiono do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wnioskiem o podjęcie działań dotyczących leczenia odwykowego wobec jednej osoby. Sprawa została przekazana do Sądu Rejonowego w efekcie czego, sąd zobowiązał osobę do podjęcia leczenia odwykowego w systemie ambulatoryjnym. Objęto również klientkę pomocą w formie usług opiekuńczych.

W sytuacjach budzących niepokój pracowników socjalnych sprawdza się w Komendzie Powiatowej Policji w Inowrocławiu czy były interwencje w rodzinach. Wystąpiono z 6 wnioskami, z czego:

- w 2 sprawach interwencje nie miały miejsca,
- w kolejnych 4 sprawach potwierdzono interwencje, w 3 rodzinach prowadzona była praca socjalna a w 1 z rodzin wprowadzono asystenta rodziny.

Jedna ze spraw wymagała konieczności poinformowania Prokuratury Rejonowej o nieprawidłowym funkcjonowaniu osoby. Sprawa jest w toku.

W 2016 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Inowrocławiu zadania realizowało 6 asystentów rodziny. Praca asystentów rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego trybu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy pozostałych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który był realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. W 2016 r. asystenturą rodzinną objętych było 90 rodzin w tym 147 dorosłych i 212 dzieci.

Tabela nr 11. Dane dotyczące rodzin:

Liczba rodzin	90
Liczba rodzin, z którymi rozpoczęto współpracę w roku 2016	34
Liczba rodzin, z którymi asystent rozpoczął współpracę przed rokiem 2016	54
Rodziny pełne	42
Rodziny niepełne	48
Liczba osób w rodzinach, w tym:	359
dorosłych	147
dzieci	212
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w zastępczej formie opieki	12
Liczba dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	28
Liczba osób z problemem alkoholowym	35

Liczba rodzin, w których została wszczęta procedura Niebieskie karty	12
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora	63
Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy wspierających (poradnie pedagogiczne, psychologiczne, konsultacje itp.)	52

Opracowanie: źródło własne

Tabela nr 12 Zakończenie asystentury

Liczba rodzin, w których zakończono współpracę w tym:	20
rezygnacja rodziny ze współpracy	4
zrealizowano plan pracy z rodziną	11
niezrealizowane cele pracy	1
inne:	4

Opracowanie: źródło własne

Zakończenie pracy 20 rodzin wymaga szerszego wyjaśnienia, ponieważ tylko 11 z nich po zrealizowaniu wspólnie z rodziną ustalonego planu współpracy podjęło samodzielne funkcjonowanie. W kolejnych 4 przypadkach zaniechania pracy tą metodą była rezygnacja rodziny ze współpracy przed osiągnięciem zakładanych celów, co spowodowało, że rodziny poddane zostały wzmożonemu monitoringowi ze strony pracownika socjalnego, podobnie jak ta, która nie była w stanie osiągnąć założonych celów. Zakończenie pracy asystenta, zarówno z powodu rezygnacji, jak i niezrealizowanie planu pracy spowodowało zawiadomienie o zaszisistniałej sytuacji Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Inowrocławiu lub Kuratorskiej Służby Sądowej. Inne przyczyny zaniechania prac z rodziną przez asystentów dotyczą rodzin:

- dwóch, które wyprowadziły się z Inowrocławia - właściwe gminy zostały poinformowane o sytuacji tych rodzin, aby móc podjąć z nimi pracę,
- dwóch, których dzieci zostały powierzone pieczy zastępczej.

Praca z rodziną, z udziałem asystenta rodziny prowadzona jest na wniosek pracownika socjalnego po wcześniejszym uzyskaniu zgody rodziny i akceptacji ze strony dyrektora. czas trwania współpracy jest zależny od wielu czynników, w tym przede wszystkim od indywidualnej sytuacji rodziny, problemów dotyczących ją, które godzą w dobro wychowywanych w niej dzieci.

Działania prowadzone tą metodą w roku sprawozdawczym dotyczyły 90 rodzin o różnych, złożonych przyczynach ich dysfunkcyjności. Rozpoczęcie współpracy z 56 rodzinami nastąpiło przed 1 stycznia 2016 r. Wprawdzie stan ubóstwa nie powoduje sam w sobie pojęcia pracy z rodziną, to był on istotny dla funkcjonowania aż 76 z nich. Najczęstszą przyczyną asystentury w rodzinie była niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, która wystąpiła w 86 rodzinach; często współtowarzyszyły jej uzależnienia w 34 rodzinach, trudności lokalowe w 60 przypadkach, a w 77 występowała niezaradność życiowa. Nieco rzadziej do przyczyn dołączały brak troski i umiejętności w utrzymywaniu odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci (27), przemoc w rodzinie (16).

Uzyskanie poprawy sytuacji w rodzinie nie powoduje zakończenia asystentury, która prowadzona jest tak długo, jak długo tego wymaga dobro dziecka.

Dla podtrzymania efektów, które zostały wypracowane w czasie trwania asystentury po jej zakończeniu niezbędne jest utrzymanie monitoringu, aby obserwować czy sukces ma trwały charakter, a w przypadkach koniecznych ustalić dalszą ścieżkę wsparcia. Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany był stały kontakt pomiędzy placówkami współpracującymi na rzecz rodziny: pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, terapeutami, koordynatorami pieczy zastępczej, wychowawcami domów dziecka, pracownikami służby zdrowia. Rozszerzono kontakt z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz nauczycielami w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci pochodzących z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny. Prowadzona była systematyczna współpraca z kuratorami sądowymi. Współpracowano korespondencyjnie z Wydziałem Rodzinnym i Nietletnich Sądu Rejonowego w Inowrocławiu, Zespołem Służby Kuratorskiej przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi instytucjami. Szeroka współpraca asystentów rodzinnych z wieloma podmiotami daje kompleksowy obraz sytuacji rodzinnej, umożliwiającej skuteczniejsze działania na jej rzecz. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań przez asystenta rodziny niezbędne jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych. W 2016 r. umożliwiono asystentom udział w 2 szkoleniach.

VI. Karta Dużej Rodziny

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2014r o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2016 r. poz. 785, z późn. zm.), rodziny wielodzietne mają prawo do korzystania ze specjalnych uprawnień na podstawie Karty Dużej Rodziny przyznawanej bezpłatnie i niezależnie od dochodu rodziny.

Na mocy upoważnień wydanych przez Prezydenta Miasta Inowrocławia realizacją zadań wynikających z rządowego programu dla rodzin wielodzietnych zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Kartę Dużej Rodziny (KDR) można przedstawić jako dokument poświadczający prawo do ulg i zniżek przeznaczonych dla rodzin wielodzietnych. Zgodnie z polskim prawem wielodzietność pojmowana jest jako stan posiadania co najmniej trójki dzieci. Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18 lub 25 roku życia, otrzymują Kartę na okres ważności orzeczenia.

Posiadacze kart mogą korzystać z systemu uprawnień i zniżek z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej, podatkowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. W 2016 r. 73 nowe rodziny złożyły wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Wpłynęło również 7 wniosków o przedłużenie terminu ważności karty, 3 wnioski o karty dla nowego członka rodziny i 1 wniosek o uzupełnienie rodziny. Wydano 383 karty.

Od czerwca 2014 r. posiadaczami Kart zostało 297 rodzin - 1527 osób - członków rodzin wielodzietnych, tj. 985 dzieci i ich 542 opiekunów. W 221 przypadkach są to rodziny z trojgiem dzieci, w 59 przypadkach z czworgiem dzieci, w 14 przypadkach z pięciorgiem dzieci oraz po 1 rodzinie z sześciorgiem, siedmiorgiem i ośmiorgiem dzieci.

VII. Współpraca z innymi instytucjami

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z wieloma instytucjami, które podejmują szereg działań na rzecz dziecka i rodziny.

1. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski Inowrocław:

W ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” udzielił pomocy 2942 osobom, mieszkańcom Miasta po wcześniejszym zakwalifikowaniu przez MOPS. Asortyment rozdysponowanej żywności to: makaron, ryż biały, herbatniki, płatki kukurydziane, groszek z marchewką, fasola biała, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, gulasz, filet z makreli, szynka drobiowa, mleko UHT, sery, soki jabłkowe, mielonki, klopsiki w sosie własnym, cukier, olej rzepakowy.

PKPS udzielał również pomocy rzeczowej w formie odzieży, sprzętu AGD, RTV, art. szkolnych, zabawek, pościeli, kocy, firan, dywanów, poduszek mebli i drewna opałowego pochodzących z organizowanych całorocznych zbiórek dla 1520 osób. Prowadzono Klub Seniora, gdzie w każdą środę odbywały się spotkania integrujące i zajęcia z rękodzieła. Organizowano spotkania okolicznościowe z okazji Dnia Babci, Dnia Seniora, Wigilii, uczestnicy brali udział w organizowanych wycieczkach. Z pozyskanych środków finansowych z przeprowadzanych akcji zbiórkowych udzielono pomocy w formie paczek ze słodyczami, artykułami żywnościowymi z okazji Świąt Wielkanocnych „Wielka Radość w Wielką Noc” – 50 paczek dla dzieci oraz z okazji Świąt Bożego Narodzenia „Gwiazdka dla Wszystkich Dzieci” – 80 paczek dla dzieci.

2. „Bank Żywności” prowadzony przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta:

W 2016 r. pomoc żywnościową otrzymało 4274 osób, zakwalifikowanych do odbioru paczek przez Ośrodek. Pomoc udzielana była raz w miesiącu dla poszczególnych kategorii osób: matki samotnie wychowujące dzieci, osoby niepełnosprawne, osoby starsze i rodziny wielodzietne.

3. Komenda Powiatowa Policji Zespół ds Nietletnich i Patologii Wydziału Prewencji:

- przeprowadzono 679 spotkań z dziećmi i młodzieżą dot. zagrożeń, jakie w dzisiejszych czasach zagrażają młodym ludziom,
- policjanci uczestniczyli w zebraniach rodziców w szkołach, gdzie przekazywano informacje na temat zagrożeń, jakie mogą spotkać ich dzieci,
- przeprowadzono 729 spotkań z pedagogami szkolnymi w związku z problemami rodzin, mających wpływ na dobro dziecka,

- przeprowadzono rozmowy z 70 osobami małoletnimi i 96 z pełnoletnimi, mającymi problemy wychowawcze, udzielano rad i pomocy (Funkcjonariusze Zespołu ds. Nietletnich i Patologii),

- w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego, którego członkami są funkcjonariusze KPP w Inowrocławiu w miejscowym szpitalu przeprowadzono szkolenie dla personelu placówki związane z przemocą w rodzinie. Omówiono aplikację „Moja Komenda” i „Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa”,

- prowadzono spotkania z mieszkańcami w ramach udziału w festynach i imprezach okolicznościowych, na których policjanci wręczali edukacyjne książeczki, odbłaski, kamizelki i inne materiały profilaktyczne pełniące dużą rolę w edukacji i bezpieczeństwie (WOŚP, Wystawa Gospodarcza, festyny: z okazji Dnia Dziecka, Bezpieczne Wakacje, Bezpieczna droga do szkoły, Targi Młodych),

- uczestniczono w podsumowaniu XIV Wojewódzkiego Międzyszkolnego Konkursu Multimedialnego pod hasłem „Prawa dziecka – prawami człowieka” (maj 2016r.), VIII Wojewódzkim Profilaktycznym Festiwalu „poPaTrz” - zamysłem festiwalu była profilaktyka przez sztukę (wrzesień 2016 r.),

- rozpowszechniano w parafiach ulotki, naklejki i plakaty ostrzegające przed uzależnieniami i przemocą domową.

4. Komenda Straży Miejskiej Inowrocławia:

- podejmowano działania w kierunku profilaktyki dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym na podstawie programów profilaktycznych realizowanych w szkołach, przedszkolach, festynach takich jak:

- „Jak bezpiecznie poruszać się po drodze” - program przeznaczony dla przedszkoli i oddziałów zerowych szkół podstawowych,

- „Kto dba o moje bezpieczeństwo?” - program przeznaczony dla klas 1-3 szkół podstawowych,

- „Bezpiecznie na rowerze” - program przeznaczony dla klas 4 szkół podstawowych,

- „Agresja i przemoc w szkole” - program przeznaczony dla dzieci i młodzieży szkolnej,

- „Bezpieczne wakacje”,

- „Bezpieczna zabawa zimą” - program przeznaczony dla klas 1-4 szkół podstawowych,

- „Dopalacze” - program dla klas 4-6 szkół podstawowych,

- „Stop nielegalnemu graffiti: - program przeznaczony dla klas 5-6 szkół podstawowych,

- uczestniczono w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Grupy Robocze Zespołu objęły pomocą 287 rodzin, w tym 166, dla których wszczęto po raz pierwszy procedurę „Niebieska Karta”.

Z formularzy „Niebieska Karta”- A, które wpłynęły w roku ubiegłym do tut. Zespołu wynika, co następuje:

*ogólna liczba osób, wobec których zachodzi podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie wynosi 369, w tym:

- osoby dorosłe: 310, w tym kobiety: 267, mężczyźni: 43,
- dzieci: 59,

*dla dzieci wypełniono 14 formularzy "Niebieska Karta",

*liczba sprawców przemocy w rodzinie wskazanych w ramach procedury „Niebieska Karta” wyniosła ogółem 291, w tym kobiety: 32, mężczyźni: 259.

W roku 2016 w indywidualnych sprawach, w których prowadzono procedury „Niebieska Karta”, podjęto następujące działania na rzecz rodzin:

- złożono 3 wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- złożono 3 zawiadomienia o przestępstwie w sprawie znęcania, tj. o czyn z art.207 § 1 kk,
- pracownicy socjalni podczas wykonywania obowiązków służbowych w obecności przedstawicieli Policji i ochrony zdrowia, z uwagi na zagrożenie zdrowia lub życia 2 dzieci z 1 rodziny umieścili w pieczy zastępczej (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).
- w 5 sprawach członkowie grupy roboczej uznali za konieczne złożenie wniosków do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z prośbą o wgląd w sytuację 9 dzieci,
- poinformowano Sąd Rejonowy w Inowrocławiu o trudnej sytuacji: dzieci z rodzin objętych już nadzorem kuratorskim oraz o niepokojącej sytuacji osoby dorosłej stosującej przemoc wobec członków rodziny,
- w 10 przypadkach wystąpiono do placówek oświatowych z zapytaniem o sposób funkcjonowania dzieci,
- w 5 przypadkach wystąpiono z wnioskiem o udostępnienie danych osobowych dotyczących stanu zdrowia osób, w tym 4 wystąpienia kierowane były do Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu,
- w sprawie 2 osób zwrócono się z prośbą do aresztów śledczych z prośbą o udostępnienie i przygotowanie dokumentacji medycznej osób tymczasowo aresztowanych za stosowanie przemocy wobec członków rodziny,
- w trakcie realizacji procedury „Niebieska Karta” wydano 6 skierowań do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie dla 15 osób, w tym 9 dzieci,
- udzielono pomocy 4 osobom w przygotowaniu wniosków do Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o wydanie nakazu opuszczenia lokalu (art. 11 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- w 1 przypadku przygotowano pismo do Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o uzupełnienie wyroku o zwolnienie z kosztów sądowych, w 1 przypadku wystąpiono do komornika z pismem o podjęcie działań komorniczych,

- 6 osobom, wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc domową zaproponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- w 1 sprawie wystąpiono do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu o wykaz interwencji Policji w miejscu zamieszkania rodziny, w której prowadzona była procedura „Niebieska Karta”,
- w 1 przypadku członek Grupy Roboczej uczestniczył w wizycie lekarskiej osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie w Poradni Zdrowia Psychicznego w Inowrocławiu,
- działaniami w ramach prac grup roboczych, których posiedzenia odbywały się w miejscu zamieszkania rodzin objętych było 6 środowisk.

Ponadto na wniosek pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu udzielono pomocy w formie:

- wsparcia asystenta rodziny w 1 środowisku,
- skierowania 1 osoby do Domu Dziennego Pobytu w Inowrocławiu,
- usług opiekuńczych świadczonych dla 1 osoby w miejscu zamieszkania,
- wsparcia psychologa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu w miejscu zamieszkania 4 rodzin.

Każdorazowo osoby uwikłane w przemoc informowane były o miejscach pomocy na terenie Miasta Inowrocławia w zakresie:

- pomocy psychologicznej i prawnej,
- uprawnień do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
- kontynuowania leczenia psychiatrycznego i terapii uzależnień,
- warsztatów dla rodziców zwiększających kompetencje rodzicielskie.

6. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień:

- pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i inne uzależnienia, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Działania profilaktyczne prowadzone były na trzech poziomach: profilaktyka uniwersalna, selektywna oraz wskazująca odpowiednio do stopnia ryzyka.

I. Profilaktyka uniwersalna

Zadaniem tego poziomu było przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczanie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczyły zagrożeń rozpowszechnionych, takich jak używanie substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki). Adresowana była do ogółu populacji. Jej celem była promocja zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zachowań ryzykownych. W ramach ww. profilaktyki przeprowadzono następujące kampanie:

*Kampania „Wolni od dopalaczy – kreatywni w życiu” była skierowana do uczniów, rodziców i grona pedagogicznego inowrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W ramach kampanii zrealizowano warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży (1406 uczniów) oraz wykłady skierowane do rodziców (126 osób) i szkolenia dla kadry pedagogicznej w zakresie tematyki dopalaczy (48 osób). Podsumowanie kampanii „Wolni od dopalaczy – kreatywni w życiu” miało miejsce w czerwcu 2016 r.

*Kampania „Zachowaj trzeźwy umysł” rozpoczęła się w kwietniu i była realizowana do października 2016 r. Hasło tej edycji „Pod dobrą opieką” wskazywało na główne cele kampanii, którymi były:

- wspieranie rozwoju dziecka poprzez eliminowanie cech charakteru będących wynikiem nadmiaru lub braku opieki rodzicielskiej,
- wpływanie na przyczynę negatywnych zachowań poprzez uświadamianie rodzicom zagrożeń wynikających z ich nadopiekuńczości lub zaniedbań,
- wspieranie działalności wychowawczej placówek w zakresie nowoczesnej edukacji prozdrowotnej poprzez realizację działań profilaktycznych.

Kampania oparta była o profesjonalne programy edukacyjno-profilaktyczne dla dzieci i dorosłych. Realizatorzy otrzymali zestawy scenariuszy zajęć, karty pracy z ćwiczeniami i zadaniami dla dzieci.

W program kampanii zaangażowane były świetlice socjoterapeutyczne: „Tygrysek”, „Kasztanek”, „Świetlik” i „Motylek” oraz świetlica socjoterapeutyczna Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka „Niezapominajka”. Ogółem w działaniach zrealizowanych w ramach kampanii wzięło udział 90 dzieci i 50 rodziców. W październiku 2016 r. odbyło się spotkanie podsumowujące kampanię, w trakcie którego zostały wręczone certyfikaty dla realizatorów, dyplomy i nagrody dla dzieci.

Kampania „Pozory mylą, dowód nie” rozpoczęła się w grudniu 2016 r. przeprowadzeniem badania „tajemniczy klient”. Głównym celem podejmowanych działań było zwrócenie uwagi sprzedawców i świadków sprzedaży w sklepach, że dorosły wygląd nie oznacza pełnoletności upoważniającej do zakupu alkoholu. W realizację kampanii włączyły się szkoły ponadgimnazjalne oraz świetlica socjoterapeutyczna „Kasztanek”. Zgodnie z ustalonym harmonogramem przeprowadzone zostały akcje edukacyjne dla rodziców (300 osób) podczas zebrań w szkołach oraz akcje informacyjne dla uczniów podczas przerw międzylekcyjnych (2148 uczniów). Ponadto uczniowie pod opieką pedagogów (40 uczestników) dokonali dystrybucji materiałów edukacyjnych do punktów sprzedaży, które wcześniej objęte były badaniem „tajemniczy klient”.

Akcja profilaktyczna „Hejt i mowa nienawiści” w działaniach profilaktycznych podjęta została tematyka hejtu i mowy nienawiści, zjawisk powszechnie występujących w mediach, w otoczeniu każdego z nas, w przestrzeni publicznej, przede wszystkim szeroko pojawiających się w internecie, dla których bazą jest powszechne przekonanie, że sieć to przestrzeń wolności słowa, w której więcej wolno.

Koncert profilaktyczny „Hejtujemy dopalacze” pod takim hasłem w listopadzie 2016 r. zorganizowano w Teatrze Miejskim koncert profilaktyczny z udziałem zespołu ROAN. Uczestnikami koncertu była młodzież inowrocławskich szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. Odbyły się 2 koncerty, w których uczestniczyło 744 uczniów.

Celem koncertu było skonfrontowanie wyobrażeń młodzieży nt. dopalaczy z rzeczywistymi skutkami ich zażywania, odniesienie do technik manipulacji stosowanych w reklamie i marketingu towarzyszących sprzedaży dopalaczy oraz przekazanie merytorycznej wiedzy związanej z tematyką dopalaczy.

III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków” - program opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do grupy rekomendowanych ogólnopolskich programów profilaktycznych adresowanych do populacji dzieci i młodzieży wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi. Promuje wśród odbiorców postawy abstynenckie, zwiększa ich świadomość w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu oraz angażuje rodziców, którzy mają znaczący wpływ na postawę dzieci wobec tej substancji i ich decyzję o jej spożywaniu. W ramach programu „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, stanowiącego ważny element lokalnej polityki wobec alkoholu, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. pedagodzy, wychowawcy oraz nauczyciele z inowrocławskich szkół przeprowadzili cykl ośmiu zajęć dla uczniów, zaprosili na spotkania ich rodziców oraz przedstawili sprawozdanie z programu radom pedagogicznym placówek, w których był on realizowany. Zajęcia przeprowadzono w 6 szkołach podstawowych, w 4 gimnazjach i w Ochotniczym Hufcu Pracy. Programem objęto łącznie 483 uczniów (w tym 265 chłopców oraz 218 dziewcząt). W ocenie realizatorów młodzież chętnie uczestniczyła w zajęciach, wykazywała duże zainteresowanie programem oraz tematem zajęć. W każdej z placówek odbyły się jedno lub dwa spotkania dla rodziców. Uczestniczyły w nich 393 osoby (60,2%) spośród 653 zaproszonych. Odbiorcami programu było także 581 członków rad pedagogicznych.

Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców

W 2016 r. zrealizowano zajęcia psychoedukacyjne dla 6 grup rodziców. Uczestniczyło w nich 64 rodziców. Każdy warsztat miał zarysowany własny profil tematyczny, jednocześnie każdy z nich dotyczył podstawowych i zasadniczych wątków związanych z problematyką zakłóceń psychologicznych w relacjach rodziców z dziećmi. Szczególną pozycję zajmowała problematyka umiejętności wychowawczej dotyczącej stawiania dziecku granic: moralnych, normatywnych, obyczajowych i co istotne emocjonalnych. Na zajęciach rodzice uczyli się rozpoznawać świadome i nieświadomiane intencje „zakodowane” w komunikacji z dzieckiem. Dzięki temu rodzice stali się bardziej efektywni w realizowaniu swojej „rodzicielskiej władzy”, bardziej wspierający i rozumiejący swoje dzieci.

Warsztaty w szkołach

Zajęcia warsztatowe były realizowane na wszystkich szczeblach nauczania przez zespół 5 realizatorów, zgodnie z harmonogramem i oczekiwaniami przedstawicieli placówek oświatowych, zgłoszonymi na początku roku szkolnego. Głównymi celami zajęć były edukacja i informacja w obszarach takich jak: uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), uzależnienia behawioralne, przemoc i agresja, konflikty interpersonalne, zagrożenia związane z internetem, hejt i mowa nienawiści oraz podnoszenie umiejętności psychospołecznych.

II. Profilaktyka selektywna

Ma na celu zapobieganie, ograniczanie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów uzależnień jej członków. Głównie jest to poradnictwo rodzinne, indywidualne, socjoterapia oraz trening umiejętności społecznych.

Świetlice socjoterapeutyczne są placówkami wsparcia dziennego mającymi na celu pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, w której występuje m.in. problem alkoholowy, przemoc domowa lub brak umiejętności wychowawczych. Głównym założeniem jest pomoc dziecku i rodzinie, wsparcie rodziny w trudnych sytuacjach, jak również przeciwdziałanie powstawaniu sytuacji kryzysowych. W świetlicach podejmowane są działania o charakterze profilaktycznym mające na celu zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz działania o charakterze naprawczym i wspierającym. To placówki, w których dzieci z rodzin dysfunkcyjnych mogą odnaleźć swoje miejsce i spokój do odrabiania lekcji oraz rozwijania zainteresowań, poznać podstawowe zasady funkcjonowania w społeczeństwie oraz przyglądać się pozytywnym postawom dorosłych.

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu prowadzi cztery świetlice socjoterapeutyczne:

- 1) „Świetlik” – ul. Kasztelańska 22;
- 2) „Motylek” – ul. Słoneczna 20;
- 3) „Tygrysek” – ul. Armii Krajowej 16;
- 4) „Kasztanek” – al. Niepodległości 4.

W 2016 r. do świetlic uczęszczało 132 dzieci, w tym 61 dziewcząt i 71 chłopców. Byli to uczniowie szkół podstawowych (103 osoby) oraz gimnazjalnych (29 osób). W większości dzieci kierowane były do świetlic przez pracowników socjalnych (68 skierowań) oraz pedagogów szkolnych (55 skierowań). W pozostałych przypadkach dziecko trafiało do świetlicy na wniosek rodziców (9 skierowań). Główne powody skierowań do świetlic to trudności w nauce, zła sytuacja materialna rodziny, problemy alkoholowe w rodzinie oraz trudności wychowawcze. Celem działalności świetlic socjoterapeutycznych było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielanie pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Świetlice zapewniały m.in. opiekę wychowawczą, pomoc w nauce, umożliwiały rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stwarzały warunki do stymulowania rozwoju dziecka oraz eliminowania zaburzeń zachowania. Niezwykle ważne w działalności świetlic było zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dzieciom, którym rodzina nie jest w stanie zaspokoić tej podstawowej i ważnej w prawidłowym rozwoju potrzeby. Najważniejsze zajęcia realizowane w świetlicach to socjoterapia, logopedia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia komputerowe, obozy i kolonie (w roku 2016 wychowankowie świetlic przebywali na koloniach letnich w Ośrodku Wypoczynkowym w Oówiece - 50 dzieci).

Program wczesnej interwencji „FreD Goes Net” - jego założenia są pomysłem niemieckim. W Polsce jest on realizowany na podstawie umowy zawartej pomiędzy niemieckim koordynatorem projektu a Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii jako beneficjentem i koordynatorem po stronie polskiej. Zasady koncepcji „FreD Goes Net” wczesnie reagować, tzn. możliwie jak najszybciej po pierwszej konsumpcji, aby w odpowiednim czasie zrealizować cele profilaktyki uzależnień (m.in. zdobycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach ryzyka, abstynencja), krótko i trafnie, ponieważ oczekuje się, że tylko krótka oferta, ukierunkowana na uczenie się, zostanie zaakceptowana przez grupę docelową, dobrowolnie – oferta powinna być dobrowolna, ponieważ w przeciwieństwie do sądowego przymusu (np. nakaz sądu) właśnie jako taka zapewnia lepsze warunki do osiągnięcia celu. W Inowrocławiu podjęto próbę pracy w zakresie tego programu. Wszczęto procedurę realizowaną na zasadach sprawdzonych w Polsce. Pracę ukończono z jedną grupą liczącą 6 osób, kolejna grupa (7 osób) została przeniesiona do realizacji w 2017 r. W projekcie wzięła udział młodzież w wieku 14 – 17 lat.

Pomoc prawna: udzielono pomocy prawnej w 78 przypadkach. O pomoc prawną zwracały się głównie (69 razy) kobiety – żony lub matki alkoholików bądź narkomanów. Z pomocy prawnej skorzystało 9 mężczyzn. W 2016 r. przygotowano projekty 20 pism procesowych w sprawach cywilnych. Pomoc prawna udzielana była w każdy piątek przez 47 tygodni.

III. Profilaktyka wskazująca

Są to działania skierowane do jednostek lub grup wysokiego ryzyka. Celem jej jest zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych, przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej. Głównie jest to terapia indywidualna, terapia grupowa, terapia rodzinna, treningi umiejętności, wywiad motywujący oraz terapia poznawczo-behawioralna.

W okresie sprawozdawczym z pomocy w Oddziale Terapii Uzależnień Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień skorzystało 785 osób – 368 kobiet i 417 mężczyzn, w tym 13 osób nieletnich. Ogółem terapeuci przeprowadzili 2613 sesji indywidualnych i spotkań grupowych. Najlicniejszą grupę odbiorców stanowiły osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków (442), osoby współuzależnione (79) oraz członkowie rodzin osób uzależnionych (64). Po poradę zgłaszali się także rodzice z problemami wychowawczymi związanymi z uzależnieniem dziecka, deficytami w zakresie umiejętności komunikacji z dzieckiem będącym w okresie adolescencji bądź zaburzeniami zachowania dziecka wynikającymi z choroby (43 osoby) oraz osoby cierpiące na zaburzenia nastroju, zaburzenia adaptacyjne, zaburzenia lękowe i zaburzenia osobowości (56). Mniej licznie korzystały z pomocy osoby nadużywające alkoholu i narkotyków (31), osoby z syndromem DDA (13), młodzież (14), małżeństwa (14). Nadal bardzo rzadko z pomocy korzystały ofiary (7) i sprawcy przemocy (2). Łącznie przeprowadzonych zostało 388 konsultacji, 1427 sesji terapii indywidualnej dla 140 osób, 188 spotkań grupowych z udziałem 118 osób. Z pomocy psychologicznej skorzystało 21 osób w trakcie 113 sesji indywidualnych, z pomocy psychiatrycznej 104 osoby (165 konsultacji), z terapii par 14 osób (34 sesje małżeńskie). W okresie sprawozdawczym praca z kierowcami, którzy utracili prawo jazdy w związku z prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu, prowadzona była w toku spotkań indywidualnych w cyklu 6 spotkań z terapeutą. Przyczyną zmiany były duże odstępy czasowe zgłoszeń indywidualnych, co skutkowało by mogło wydłużeniem oczekiwania na udział w zajęciach grupowych. Ogółem zgłosiło się 9 kierowców, przeprowadzonych zostało 38 spotkań indywidualnych.

Spośród pacjentów Oddziału Terapii Uzależnień Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień 35 osób zostało skierowanych na oddziały detoksykacyjne oraz stacjonarne leczenie odwykowe. Wskazaniem do takiej formy leczenia był zły stan psychosomatyczny bądź brak umiejętności dotrzymywania warunków kontraktu terapeutycznego w trybie ambulatoryjnym, głównie przez łamanie abstynencji. Z porad i konsultacji telefonicznych skorzystało 145 osób, w tym 70 kobiet i 75 mężczyzn. Głównym tematem rozmów był problem alkoholowy lub narkotykowy bliskiej osoby. Zainteresowani pytali głównie o formy i metody leczenia oraz placówki, w których mogliby uzyskać pomoc. Kierowcy, którzy utracili prawo jazdy za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu, pytali o możliwość uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych. Rodzice małoletnich dzieci byli zainteresowani poradą w sprawach wychowawczych, terapią rodzinną lub terapią par. Pozostałe telefony dotyczyły uzależnienia od hazardu, zakupów, internetu. W ramach nawiązanej współpracy z Kujawskim Centrum Kultury zespół terapeutyczny zrealizował cykl wykładów w Niebieskiej Kamienicy Kujawskiego Centrum Kultury mieszczącej się przy ulicy Kasztelańskiej 22. Wykłady odbywały się w ostatnią środę miesiąca, począwszy od marca 2016 r. Ogółem z tej formy edukacyjnej skorzystało 38 osób.

Ponadto przeprowadzone zostały warsztaty i szkolenia dla Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w których wzięło udział 28 osób. Tematyka zajęć to:

„Pierwszy kontakt z ofiarą przemocy w rodzinie”, „Skuteczna komunikacja“, „Dopalacze – świadomy wybór”.

W ramach współpracy ze szkołami zrealizowane zostały wykłady i warsztaty:

1) dla rodziców – „Sposoby radzenia sobie w sytuacji konfliktowej” oraz „Dopalacze – nowe zagrożenia”, w których uczestniczyło 129 osób,

2) dla nauczycieli – „Dopalacze – nowe zagrożenia”, z udziałem 48 osób.

Dla rodziców dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej „Świetlik” zorganizowane zostały warsztaty „Dobra opieka daje moc”, w których udział wzięły 3 osoby.

Zespół realizatorów działań profilaktycznych aktywnie włączył się w konferencję „Cyberprzemoc, narkotyki! Czy można ich uniknąć?” zorganizowaną przez Komendę Powiatową Policji w Inowrocławiu, w trakcie której wygłoszone zostały prelekcje dla młodzieży, rodziców i nauczycieli. Uczestniczyło w nich ok. 100 osób.

7. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka:

prowadzi Schronisko dla kobiet i kobiet z dziećmi, zapewniając im schronienie i posiłek oraz 1 świetlicę socjoterapeutyczną dla dzieci. W lipcu był organizatorem półkolonii, w których uczestniczyło 25 dzieci.

8. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- diagnozowała dzieci i młodzież przez psychologów, pedagogów i logopedów,
- kwalifikowała dzieci i młodzieży do różnych form kształcenia i pomocy,
- udzielała dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie terapii indywidualnej i grupowej, warsztatów, porad i konsultacji oraz zajęć psychoedukacyjnych,
- podejmowała różne działania profilaktycznych dotyczących niedostosowania społecznego, zapobiegania agresji, uzależnień, ochrony zdrowia psychicznego i innych problemów dzieci, młodzieży i ich rodziców,
- działania informacyjne.

9. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował:

- zajęcia pedagogiczne dla dzieci i rodziców,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze dla kobiet i dzieci,
- zajęcia edukacyjne na temat zjawiska przemocy domowej,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze dla uczniów szkół podstawowych na temat przemocy rówieśniczej,
- konsultacje wychowawcze.

10. Miejska Komisja Problemów Alkoholowych:

Realizowała zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w mieście poprzez:

- rozmowy motywacyjne z osobami uzależnionymi od alkoholu, członkami rodzin, osobami wspólnie zamieszkującymi bądź przedstawicielami innych instytucji (pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji, kuratorzy Sądu Rejonowego), w celu ustaleniu aktualnej sytuacji rodzinnej oraz sformułowanie wniosków dowodowych zgodnych z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o zastosowanie wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego i kierowanie kompletnych wniosków do Sądu Rejonowego – w roku sprawozdawczym skierowano 18 takich wniosków.

Zlecono wykonanie 40 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W 2016 r. do Komisji wpłynęło 117 wniosków z prośbą o skierowanie na leczenie osób, wobec których zachodziło podejrzenie o uzależnienie od alkoholu, w tym 9 dotyczyło osób wcześniej zgłoszonych. Wśród zgłoszonych było 81 mężczyzn i 27 kobiet.

Wnioskodawcami byli członkowie rodzin (63), Komenda Powiatowa Policji (22), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (15), kuratorzy Sądu Rejonowego (10), Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich (4), Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (3).

11. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej:

- kuratorzy zawodowi i społeczni uczestniczyli w postępowaniach dotyczących osób przez nich nadzorowanych a prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny,

- od września w ramach projektu „Trampolina” w utworzonym klubie dla młodzieży objętej nadzorem w Centrum Młodzieżowym działającym w ramach projektu zatrudniono dwóch kuratorów zawodowych rodzinnych – specjalistów ds. resocjalizacji. Centrum skupiało 10 nieletnich uczestników, objętych czynnymi nadzorami kuratorskimi. Zajęcia dla tych osób odbywały się od poniedziałku do środy od 15:00 do 18:00 w Zespole Szkół im. Marka Kotańskiego.

12. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie:

- prowadzono psychoterapie indywidualną i rodzinną,

- udzielano poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego oraz pomocy prawnej,

- organizowano warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży i opiekunów,

- prowadzono grupy wsparcia.

13. Urząd Miasta Inowrocławia Wydział Oświaty i Sportu:

- z otrzymanych dotacji celowych udzielano pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego,

- dofinansowywano zakup podręczników i materiałów edukacyjnych „Wyprawka szkolna”,

- ze środków własnych gminy dofinansowywano ferie zimowe i półkolonie letnie dla dzieci.

14. Urząd Miasta Inowrocławia Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia:

* przeprowadzono wykłady z zakresu profilaktyki zdrowotnej:

- „Cukrzyca nie boli, ale zabija” – luty 2016 r.,

- „Twój partner skończył czterdziestkę. Profilaktyka zdrowotna mężczyzny w dojrzałym wieku” - marzec 2016 r.,

- „Niepowodzenia w procesie separowania się dziecka od rodziny” – marzec 2016 r.,

- „Jak wspierać dziecko które przeżywa stres” – maj 2016 r.,

- „Od niemowlaka do przedszkolaka, Jak budować świat psychiczny dziecka” – wrzesień 2016 r.,

* festyny prozdrowotne:

- prozdrowotny festyn antynikotynowy pn. „Inowrocław nie pali...” – czerwiec 2016 r.,

- festyn zdrowotny „Życie masz tylko jedno” – czerwiec 2016 r.,

* organizowano zabawy i spektakle dla dzieci”:

- spektakl „Dealer” dla uczniów pierwszych klas gimnazjalnych, zrealizowany przez Teatr Stop z Koszalina – listopad 2016 r.,

- przeprowadzono zabawę mikołajkowa dla dzieci niepełnosprawnych – grudzień 2016 r., oraz „Mikołajki z Panem Prezydentem” dla dzieci z inowrocławskich świetlic socjoterapeutycznych – grudzień 2016 r.

15. Pełnomocnik Prezydenta do Spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą:

Miasto powierzyło organizacjom pozarządowym realizację 3 zadań publicznych, tj. prowadzenie banku żywności, prowadzenie magazynu mebli oraz prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej na Osiedlu Piastowskim. Ponadto dofinansowano realizację takich zadań jak prowadzenie schroniska dla bezdomnych mężczyzn, prowadzenie schroniska dla kobiet, wsparcie osób w wieku emerytalnym czy też wsparcie osób z niepełnosprawnością.

Młodzieżowa Rada Miejska Inowrocławia - młodzi radni chętnie włączali się w przedsięwzięcia mające na celu wsparcie rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Brali udział m.in. w organizacji Niebieskiego Biegu Świadomości, który ma na celu zwrócenie uwagi na problemy osób z autyzmem. Współorganizowali również „Wiosenny Bieg po Uśmiech”, z którego całkowity dochód przeznaczony został na pomoc dzieciom z niepełnosprawnością. Młodzi Radni spotykali się z mieszkańcami Domu Dziennego Pobytu oraz Środowiskowego Domu Samopomocy. W okresie świątecznym odwiedzili oddział dziecięcy inowrocławskiego szpitala oraz zorganizowali paczkę świąteczną dla jednej z potrzebujących rodzin wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

16. Ośrodek Sportu i Rekreacji:

- zorganizowano blisko 300 imprez ujętych w Miejskim Kalendarzu Imprez Inowrocławia na terenie zarządzanych obiektów, gdzie dzieci stanowią 40% uczestników,

- współorganizowano przedsięwzięcia realizowane przez inne instytucje a przeznaczone dla dzieci i rodzin m.in.: bieg młodzieżowy w ramach Biegu Piastowskiego, turnieje w ramach Festiwalu Sportów Płazowych, Finał Kujawsko-Pomorskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Czwórboju Lekkoatletycznym, Inowrocławski Czar Dwóch Kółek, Tenisową Majówkę, Mikołajkowy Turniej Tenisa Ziemnego, Mistrzostwa Inowrocławia w Pływaniu dla Dzieci i Młodzieży,

- prowadzono Aktywne Wakacje z OSiR oraz Aktywne Ferii z OSiR, w których uczestniczyły całe rodziny np. Biegam bo Lubię, Bieg po Uśmiech, Niebieski Bieg Świadomości, Rajd rowerowy, Festyn Bezpieczne Wakacje i Fitnessowe Lato, Dzień Dziecka na Placu Zabaw „Miś”.

- w ramach upowszechniania zdrowego stylu życia i prowadzenia profilaktyki zdrowotnej na krytych pływalniach „Delfin” i „Wodny Park” odbywały się zajęcia „Proste plecy”, brało w nich udział 1700 uczestników,

- pozyskano środki finansowe od sponsorów, które pozwoliły na przeprowadzenie Bożonarodzeniowego Spotkania Mieszkańców Inowrocławia,

- udostępniano przez cały rok szkolny obiekty OSiR-u na zajęcia wychowania fizycznego, treningi i zawody uczniowskich klubów sportowych.

17. Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża:

- z pozyskanych środków finansowych podczas akcji pomocowych przygotowano paczki dla dzieci:

„Wielkanoc z PCK” – 105 paczek,

„Wyprawka dla żaka” - 70 paczek,

„Czerwonokrzyska Gwiazdka” - 110 paczek.

18. Fundacja K-S-M jesteśmy z Wami

Zorganizowano szereg imprez dla dzieci m.in. zajęcia zimowe, przedstawienia teatralne, Zaczarowana Gwiazdka, Cyrkowe serca granie, Sportowe serca granie, Dzień Dziecka, zajęcia wakacyjne, imprezy mikołajkowe, Mikołajki w szpitalu.

W wyniku organizacji powyższych imprez dodatkowo Fundacji udało się zebrać w 2016 r. ponad 29 tysięcy złotych. Wpłaty z tytułu 1% na konto wpłynęło blisko 24 tysiące. Zebrane fundusze przeznaczono na leczenie, rehabilitację, wycieczki, zajęcia wakacyjne dla dzieci letnie i zimowe, lekarstwa, nagrody w konkursach i turniejach sprzęt komputerowy oraz turnusy rehabilitacyjne. Ogółem z tytułu dofinansowania Fundacji w różnej formie skorzystało ponad 500 dzieci.

19. Kujawskie Centrum Kultury:

- współorganizowano okolicznościowe i cykliczne festyny rodzinne o charakterze rozrywkowo-biesiadnym: „Majówka” w Parku Solankowym, Art Ino Festiwal na Rynku, Festyn Rodzinny „Z Gęsiną w tle” w Hali Widowiskowo-Sportowej,

- organizowano imprezy masowe zapewniające rozrywkę całym rodzinom jak Dni Inowrocławia, Ogólnopolski Festiwal Młodzieżowych Orkiestr Dętych, festyn średniowieczny towarzyszący inauguracji Jarmarku Kujawskiego,

- w siedzibie głównej przy ul. Jana Kilińskiego 16 oraz w oddziale KCK „Niebieskiej Kamienicy przy ul. Kasztelańskiej 22 realizowano szereg zajęć w formie sekcji i kół zainteresowań min.: szkoła rytmu dla najmłodszych, zajęcia wokalne, taneczne, sekcja modelarska, plastyczna, Studio Artystyczne dla Dorosłych, ABC komputera dla dorosłych.

20. Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza prowadziła następujące cykliczne działania:

- Klub Malucha – spotkania dla rodziców z małymi dziećmi, zabawy muzyczno-ruchowe, zajęcia manualne, spotkania ze specjalistami różnych dziedzin,
- Rodzinne Czytanie na Manhatanie – zajęcia dla małych czytelników w wieku 3-5 lat oraz ich rodziców i opiekunów,
- Dzień Dziecka – zabawy i konkursy,
- Five o'clock – warsztaty tematyczne doskonalące znajomość języka angielskiego,
- Bajkowe przedszkole – spotkania dla dzieci 4-5 lat i rodziców- głośne czytanie, zabawy muzyczno-ruchowe
- Muzyczna Akademia Malucha – zabawy dla dzieci z elementami rytmu, dźwięków, śpiewu i tańca,
- Czytamy sobie w bibliotece – zajęcia dla dzieci, podczas spotkań książka staje się punktem wyjścia do artystycznych i literackich,
- Małe arcydzieła – zajęcia manualne dla dzieci w wieku 7-13 lat rozwijające wyobraźnię i zdolności artystyczne,
- Szach – Mat, Szachy – zajęcia dla dzieci i dorosłych, opanowanie umiejętności gry w szachy,
- Spotkania Klubu Bajkonurrrków – spotkania z dziećmi i rodzicami – rebusy, zagadki,
- Spotkania w Siódemce – zajęcia słowne dla dzieci, rebusy, gry, zabawy komputerowe,
- Klub Gier Siódemka – spotkanie uczestników klubu gier planszowych, karcianych, terenowych,
- Kinoterapia – projekcje filmów poruszających problemy osób niepełnosprawnych,
- Ferie zimowe, wakacje letnie – zajęcia dla dzieci spędzających czas wolny od nauki w domach,
- Mikołajki w bibliotece – zabawa dla dzieci w wieku 3-7 lat.

21. Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Flandria” prowadziło:

- klub dla dzieci „Flandryjka”, w którym najmłodsi mogli liczyć na pomoc w nauce, brali udział w zajęciach manualnych, sportowych,
- Klub Integracyjny dla Osób Niepełnosprawnych „Koniczynka” - uczestnicy to młodzież jak i osoby starsze, którzy biorą udział w zajęciach sportowych, relaksacyjnych, manualnych, spacerach, spektaklach i innych wyjściach kulturalnych,
- klub „Aktywny Senior 55 plus” - seniorzy korzystali z zajęć w ramach sekcji gimnastyczno-sportowej, robótek ręcznych, gier, śpiewu, uczestniczyli w turnusie wczasowo-rehabilitacyjnym w Sarbinowie.

Stowarzyszenie organizowało XV Spartakiadę Osób Niepełnosprawnych, w której uczestniczyły osoby niepełnosprawne z całego województwa.

Prowadzono wykłady poświęcone zdrowiu i profilaktyce, często połączone z badaniami profilaktycznymi. Koordynator regionalny uczestniczył również w badaniach profilaktycznych dzieci w szkołach i przedszkolach.

Dla dorosłych prowadzono zajęcia z nauki języka angielskiego oraz niemieckiego, dodatkowo z podstaw języka migowego.

Ponadto Stowarzyszenie angażowało się w festyny i imprezy organizowane przez Miasto Inowrocław, gdzie prowadzono badania profilaktyczne, dzieci mogły korzystać z malowania twarzy przez wolontariuszy.

Ponadto Miasto Inowrocław dzięki wyróżnieniu w konkursie „Świeć z Energą” otrzymało sprzęt AGD, który został przekazany dla 9 rodzin, zakwalifikowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Było to 7 lodówek, 2 piece gazowe, 5 pralek i 1 odkurzacz. Natomiast z okazji Świąt Bożego Narodzenia Urząd Miasta przekazał do Ośrodka paczki dla dzieci ze słodyczami – 147 szt.

Ponadto z okazji Świąt Bożego Narodzenia podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej po wcześniejszym zakwalifikowaniu, otrzymali wsparcie od Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan - paczki z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla 50 dzieci w wieku 2-9 lat z 47 rodzin, Klubu Żołnierza - paczki z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla 101 dzieci z 93 rodzin, uczniów z III Liceum Ogólnokształcącego im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu - obdarowali paczkami z żywnością, słodyczami, środkami czystości, zabawkami 3 rodziny. Fundacja „Dzieciom po sepsie”- zorganizowała Bal Gwiazdkowy dla Dzieci w Inowrocławskiej „Palmiarni”, w której wzięło udział 35 dzieci w wieku 3-12 lat z 20 rodzin wytypowanych przez Ośrodek.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr
XXVIII/309/2017
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 20 marca 2017 r.

Potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2017 r.

W 2017 r. wzrośnie liczba dzieci, za które będą wnoszone opłaty w wielkości 30% kosztu całkowitego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z 6 do 16, a 50% z 8 do 16.

1. Udział gminy w kosztach pieczy zastępczej realizowanej przez rodziny zastępcze na poziomie 30% obejmie kolejne dzieci. Ulegnie też wzrostowi liczba dzieci, za które gmina opłacać będzie 50% kosztu ich pobytu w rodzinach zastępczych. Na wzrost wydatków w tym zadaniu wpłyną również wzrost kosztu pieczy zastępczej w każdej formie, zapewnienie 10% udziału w kosztach pieczy dla dzieci przebywających w niej poniżej roku, które zostaną jej powierzone na przestrzeni roku 2017. Ośrodek nie ma wpływu na rodzaj pieczy, ponieważ jest to właściwość Sądu. Wydatki na ten cel w 2017 r. szacuje się w wysokości 760 000,00 zł, aby sfinansować udział gminy w kosztach pobytu 90 dzieci umieszczonych do 1 sierpnia 2016 r. i 100 000,00 zł ok. 30 dzieci umieszczonych od 1 września 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. i w roku 2017 w różnych formach pieczy zastępczej.

2. Zatrudnienie asystentów rodziny jest od 1 stycznia 2015 r. obowiązkowym zadaniem własnym, wydaje się uzasadnionym będzie utworzenie 1 etatu na ten cel w 2017 r., by móc kontynuować zadanie. Obecnie Ośrodek zatrudnia 6 asystentów – 5 częściowo finansowanych ze środków Miasta i w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016”, 1 asystent zatrudniany jest w ramach prac interwencyjnych. Całkowity koszt zatrudnienia w 2017 r. 6 asystentów wyniesie 263 965,00 zł.

3. MOPS przewiduje, że roczny koszt:

- zasiłków stałych – wyniesie 2 481 847,00 zł, skorzysta z nich 500 uprawnionych,

- okresowych – wyniesie 3 514 575,00 zł, skorzysta z nich 1400 środowisk.

W przypadku powyższych zasiłków przyjęto szacunkowy wzrost wydatków o 1,3%.

4. Na pomoc celową w roku 2017 MOPS planuje wydatkować 1 519 500,00 zł i objąć nią ok 1900 środowisk udzielając ok. 130 000 świadczeń.

5. W roku 2017 MOPS planuje objąć pomocą w zakresie dożywiania ok. 4 000 świadczeniobiorców i wydatkować 625 233,00 zł środków własnych i 2 207 040,00 zł środków budżetu państwa. Łącznie wartość określona została na kwotę 2 732 273,00 zł Dożywianie dzieci i ich rodzin zależne będzie m.in.:

- od wielkości dotacji celowej uzyskanej z budżetu państwa,

- od kształtowania się dochodów własnych osób i rodzin.

6. Dodatek mieszkaniowy w 2017 r. zaplanowano dla 2 900 uprawnionych, którym przewiduje się przyznać 24 400 świadczeń. Na to zadanie planowane jest wydatkowanie kwoty 5520 988,00 zł, natomiast na dodatek energetyczny dla 720 osób 109 725,00 zł.

7. Realizowanie usług opiekuńczych dla dzieci dotkniętych zaburzeniami rozwoju o podłożu psychicznym wymagać będzie zakupu usług specjalistycznych. Szacuje się koszt tych usług na kwotę 240 000,00 zł, aby zabezpieczyć usługi dla 50 dzieci. Jednostkowa cena została ustalona na poziomie 40 zł (1 godz.). Miesięcznie należy zapewnić poziom 500 godzin dla wyżej podanej grupy dzieci.

8. System świadczeń wychowawczych, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieki nad nim i zaspokajaniem jego życiowych potrzeb, obowiązujący od dnia 1 kwietnia 2016 r. został określony przez normy prawne ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz. 195, z późn. zm.). Finansowanie świadczeń „500+” następuje w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. Obejmuje ona koszty obsługi tego zadania i na 2017 r. jest ustalona w wartości 1,5% świadczeń wychowawczych.

W 2017 r. planu się wydatkować 37 758 000 zł i objąć pomocą około 7 000 dzieci.

Uzasadnienie

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy - zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2001 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ww. potrzeby stanowią w myśl art. 179 ust. 2 ustawy, podstawę do uchwalenia przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

W uchwale przedstawiono sprawozdanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny za ubiegły rok. Określono także potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2017 r., które pozwolą realizatorowi tego zadania - Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, na pełną jego realizację.

Mając powyższe na uwadze, wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2016 r. wraz z wykazem potrzeb na 2017 r. w głosowaniu jawnym.

Na 22 radnych w głosowaniu wzięło udział 21 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 21 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski